

te Kanton denken af te zetten. [fol. 125] Zo is kamfer in Azië ruim voorradig en kan altijd nog naar Nederland worden vervoerd, als dit winstgevend is. Daarom is op 18 juni 1762 besloten om, met een verbod op particuliere handel, Satsumase kamfer voor de Westerkwartieren in te kopen en aldaar, tegen een prijs die doorvoer naar Europa onaantrekkelijk maakt, af te zetten. Met een redelijk voordeel voor de Compagnie, doet men de Japanse regenten daar ook een genoeg mee. Immers zij zien graag dat grote partijen van hun producten worden uitgevoerd. Het resultaat was dat in 1762/63 te Malabar kamfer voor 24 stuiver het pond is verkocht, in Surat zelfs voor meer geld en dat Coromandel onlangs 10.000 lb heeft besteld, vanwaar, als de bestelling niet was opgehouden, zeker net als verleden jaar 25.000 lb kamfer besteld zou zijn. Om geen restant te krijgen is, na aftrek van 20.000 lb kamfer voor Nederland, besloten om 25.000 lb naar Surat en 15.615 lb naar Coromandel te zenden. [fol. 126] Daar de Compagnie makkelijk de hele handel in kamfer kan beheersen, als ze van de Japanners opkoopt wat nu door de jonken naar China wordt vervoerd, en afzet voor een prijs die doorvoer naar Europa onaantrekkelijk maakt - daar de inlanders kamfer wel degelijk tot in de binnenlanden van India afzetten -, verzoekt men Heren XVII om de beperking van de inkoop in Japan tot 20.000 lb te heroverwegen. De resident te Bandjarmasin is opgedragen 1000 karaat ruwe diamanten in te kopen. De gele stentjes in de partij van 1762 waren geen topaas, want dat komt alleen op Ceylon voor, maar gele diamantjes die ook in Azië veel minder waard zijn dan de zuiver witte. Salpeter is hoognodig, want er is maar 340.013½ lb voor Azië in voorraad. Voor de aanvoer uit Bengalen verwijst men naar wat hierboven is gemeld. De gevraagde 50.000 lb curcuma [fol. 127] wordt gezonden. Het rapport van de opperkooplieden van het kasteel of deze fris en van goede kwaliteit was, is in de vergadering behandeld en de wortel zelf is toen gekeurd. In de brief van 3 augustus 1764 zijn de besturen op Java's Oostkust en Cheribon nadrukkelijk aangespoord om betere kwaliteit Javase indigo te leveren. Daar geen catechu in voorraad was, is de gevraagde 4000 lb in Surat besteld. Er worden enige parelmoerschelpen gestuurd, maar Javase zijde is niet meer voorradig. Zoals reeds in de brief van 18 oktober 1763 werd bericht, is de fabricage daarvan bij besluit van 15 augustus 1763 geheel gestaakt. Voor niet geleverde artikelen verwijst men naar de besluiten van 20 augustus 1764. Latere maatregelen worden verderop genoemd. Nu volgt het verslag per kantoor en over Batavia sinds de brief van 8 mei 1764.

AMBON

[fol. 128] De jongste kruidnagelooft bestond uit 980.755 lb garioffel en 2905 lb moernagels, ofwel 400.000 lb meer dan in september vorig jaar is voorspeld. Het werd inclusief enige kleinigheden met de gewone brieven van het bestuur en de aparte van de gouverneur van 31 mei 1764 op de Huis ten Donk en Rotterdam in goede staat te Batavia aangevoerd. Na nog enige producten van Java's Oostkust te hebben meegenomen, kwam ook de bark de Draak behouden terug in Batavia. Maar volgens het bericht van het bestuur is de sloep Nagapatnam door windstilte en sterke stroom op het rif van Kabaena verongelukt, waarbij slechts de gezaghebbende stuurman en 10 gewone zeevarenden zijn gered. Hoewel de drie pantjalangs die naar Ambon waren gezonden, daar behouden zijn aangekomen, is één zo'n schip, de Honimoa, door moedwil van de gezagvoerder Laurens Thoorsen bij patrouillering langs Ceram gestrand, waarbij de bemanning wel is gered. Betreffende de patrouillering overwoog het bestuur dat er op de zuidkust van Ceram de meeste smokkelnesten zijn, die vorig jaar met succes vanuit Ambon zijn bezocht. [fol. 129] Daar het volgens het bestuur niet bekend is waar op Banda smokkelnesten zijn, besloot het conform het bevel niet alleen langs de noordzijde van Ceram te patrouilleren, maar ook langs de zuidzijde, waarbij vier pantjalangs en 24 orembaaien in twee smaldelen zijn gebruikt. De verongelukte pantjalang werd vervangen. Er is gebleken dat sommige pantallings in de districten die kruidnagels leveren, intensief met slechtgezinde Cerammers smokkelen, van wie sommigen zich dan ook opnieuw heftig tegen het doorzoeken van hun gehuchten hebben verzet. Het is gelukt